

STUDIA 8/2009

1. Aforismul ca hermeneutică a misterului

Cornel MORARU

Ca subiect al unui demers hermeneutic centrat pe mister, aforismul este, în cazul lui L. Blaga, o apologie continuă a sinelui, o poziționare tensionată a spiritului în gândirea virtuală sau în puritatea problemelor, mai apropiat de tăcere și interogație decât de discursul filozofic articulat explicit. Blaga consideră că, prin esența sa, aforismul ezită între afirmare și aluzie. Obiectul – tema reflecției imediate – este mai puțin important, fiind îndepărtat de cultură, poezie, filozofie, etică, metafizică etc.

Cuvinte-cheie: aforism, mister, interpretare, metaforă, metafizică

2. Dinspre *cerchiști spre optzeciști*, cu Cornel Regman

Alexandru CISTELECAN

Criticul literar Al. Cistelean nu împărtășește opinia majorității criticilor, atunci când discută „spiritul critic” al membrilor Cercului Literar de la Sibiu. El afirmă că figurile proeminente ale Cercului Literar, de la Șt. A. Doinaș, Eugen Tudoran și Nicolae Balotă la Ion Negoitescu nu au „spirit critic”, în cel mai ortodox înțeles al termenului. Argumentele îi susțin afirmația. De la bun început, mai precis *Manifestul Cercului Literar*, criticii mai sus-menționați s-au dovedit a avea mai degrabă „spirit vizionar” decât „spirit critic”, ceea ce înseamnă că proiectele lor au fost chiar ambițioase și au avut ca scop schimbarea feței culturii românești, nu numai a discursului critic. Deși au crezut în necesitatea de a da culturii românești un profil axiologic, critica literară pe care ei au profesat-o a fost mai mult hermeneutică decât axiologică. Singurul critic care nu a căzut în capcana criticii hermeneutice excesive, în opinia lui Al. Cistelean, este Cornel Regman, care se potrivește în acest tablou de familie „entuziast și patetic” ca „nuca în perete”.

Cuvinte-cheie: Sibiu, Cercul Literar, critică, vizionarism, estetism

3. Reprezentări ale imaginarului în avangarda poetică românească

Iulian BOLDEA

În poezia românească, avangarda nu este altceva decât semnul unei impetuoase nevoi de schimbare. O schimbare mentală, o schimbare a tehnicilor literare, o schimbare în ordinea valorilor. Și scrierile lui Ilarie Voronca, Ion Vinea și Geo Bogza revelă o asemenea nevoie de schimbare la nivelul limbajului, al mentalității artistice și al orizontului imaginii. Acțiunea inovatoare a avangardei, chiar violentă și care șochează cititorul obișnuit, a fost una purificatoare. Avangarda și-a sumat exact acest rol: să refuze compromisul, să demistifice orice loc comun sau canon estetic, să inițieze o inovare radicală în limbajul poetic.

Cuvinte-cheie: avangardă, suprarealism, dada, protest

4. „Zarea dintre arbori”. Eshatologie și fenomenologie spiritualistă

Dorin ȘTEFĂNESCU

Folosind drept pretext una dintre poeziile lui Hasdeu, studiul este centrat pe concepția filozofică a acestuia. În esență este vorba despre o eshatologie gnostică și o fenomenologie spiritualistă, într-o relație tensionată cu dogma creștină. Un demers paradoxal interpretat prin prisma a trei aspecte majore: 1. Cel de jos în vederea celui de sus: moarte și înviere; 2. Între dulceața trupului și șovăirile sufletului; 3. Asomatism versus trup îmbrăcat în nemurire.

Cuvinte-cheie: gnosticism, eshatologie, fenomenologie, creștinism, arhetip

5. Despre semantic și conceptual. Definiție lexicografică

Nina ZGARDAN

Semantica a fost întotdeauna un motiv de „necaz” atât pentru lingviști, cât și pentru filozofi. Autorul acestui text are în vedere relația semanticii cu conceptele, subiecte trata și de L. Depecker. Este necesar să separăm semnificantul de concept? Când ar fi momentul ideal să facem asta în timpul analizei? Unde este granița dintre acestea două: semnificantul și conceptul? Ce avantaje teoretice și practice ar fi?

Cuvinte-cheie: semantică, semnificant, concept, sinonimie, terminologie

6. Călătoria alegorică și alegoristul. O hermeneutică a discursului postmodern cărtărescian

Luminița CHIOREAN

Călătoria adevărată este o călătorie în compania Celuilalt sau a culturii Celuilat. Cu cât sunt mai numeroase posibilitățile comunicative, cu atât mai mult acumulăm energie în interior. Cu cât este mai răspândită, cu atât devine mai hermeneutic, mai tribal, mai solipsist epicentrul nostru – un semn al salvării identității noastre în relație cu celălalt.

Enciclopedia zmeilor de Mircea Cărtărescu este o parodie relevantă pentru tema călătoriei și a unui anumit tip de călător: alegoristul (Todorov). Principiul structurii epice constă în construirea simulacrlui unei lumi virtuale. Evadarea din afara Realului, aici în Cealaltă Lume, este posibilă prin distorsionarea spațiului, care face spațiul „îndepărtat” perceput ca „apropiat”.

Călătoria alegorică este menită să ajute călătorul să ajungă cât mai departe. Alegoristul vede străinul și locurile străine ca metafore critice. El călătorește metaforic. Folosește Celălalt Tărâm și ipostazele Zmeului mioritic drept alegorii pentru a se poziționa la o distanță considerabilă de propriul teritoriu. În comunicare, alegoristul rămâne centrat în propria cultură.

Cuvinte-cheie: postmodernism, alegorie, mitologie, poveste

7. Limbaj și mijloace retorico-stilistice în discursul sapiențial. Studiu contrastiv

Doina BUTIURCĂ

Am pornit studiul nostru de la ideea că a defini și a determina conceptul de „sapiențial” este dificil când este investigată cultura modernă, datorită confuziei frecvente tipologic-gnoseologic. Ne propunem – pentru a defini textul sapiențial – un demers contrastiv – religios-mistic – cu aplicații pe texte din *Sfânta Biblie*.

Cuvinte-cheie: text sapiențial, inspirație, religie, misticism, vocabular

8. Elemente de retorică modernă (2). Implicații în educația tinerilor și a adulților

Eva Monica SZEKELY

Imperativele comunicative ale lumii contemporane impun întoarcerea textului argumentativ în esența programelor de formare de azi, cu problematica vastă stând la intersecția unor subiecte de referință precum teoriile comunicării, neoretica, teoria textului și a discursului. Intenția noastră este să captăm câteva elemente modelatoare noi, pentru a putea continua prima parte a acestui articol, să redăm trăsăturile strategiilor argumentative pentru un model de structurare a complexelor verbale în dubla sa dimensiune: ca model cognitiv și ca model cultural legitim de negociere.

Cuvinte-cheie: retorică, comunicare, identitate, persuadare, conceptualizare

9. Rolul stilistic al articolului în limba română

Valerica SPORIȘ

Lucrarea de față relevă un aspect al gramaticii expresive, fiind o investigație a problemei gramaticale din punct de vedere stilistic, o expresie interdisciplinară elocventă. Prin posibilitățile semantico-expresive, toate clasele lexico-gramaticale își construiesc propriul câmp stilistic. Datorită lipsei independenței și rolului morfematic, funcția stilistică a articolului este redusă.

Rolul stilistic al articolului derivă din conținutul definit-indefinit indus cuvântului de bază, de la rolul principal de a construi substantive, de la posibilitatea de a obține efecte eufonico-prozodice prin poziționarea sa enclitică etc.

Cuvinte-cheie: articol, stilistică, gramatică expresivă, determinanți, eufonie

10. Războinici invizibili. Preliminarii pentru o fenomenologie a exilului

Dumitru-Mircea BUDA

Lucrarea se oprește asupra conceptului de exil în Europa de Est din perioada postbelică, sugerând o perspectivă fenomenologică și centrându-se pe semnificația simbolică, culturală și politică. Este o discuție preliminară asupra particularităților criticii literare și politice a Monicăi Lovinescu și a lui Virgil Ierunca în timpul regimului comunist.

Cuvinte-cheie: exil, comunism, protest, critică, identitate, alteritate

11. Ion Creangă – Dinspre biografie spre operă

Maria-Laura RUS

Lucrarea subliniază acele aspecte ale operei lui Creangă legate de biografia sa. Această relație a fost analizată de diferiți critici în multe modalități, de la negare până la folosire excesivă. În *Amintiri din copilărie*, Creangă este văzut atât ca personaj, cât și ca narator. Unele povești sau povestiri revelă natura interioară a lui Creangă; poate fi văzut în personajele sale sau acestea împrumută o parte din felul său de a fi.

Cuvinte-cheie: narator, personaj, povestire, biografie, ficțiune, non-ficțiune

12. *Trei scrisori nedescifrate*. Povestire de Irvin D. Yalom

Emilia ALBU

În povestirea *Trei scrisori nedescifrate* Irvin D. Yalom, psihoterapeut și romancier contemporan, descrie cazul unui pacient Saul C., un neurobiolog de renume, într-o situație de stres extrem, datorită a trei scrisori pe care le primește la interval de șapte zile și pe care nu are curajul să le deschidă. Bariera comunicării generată de starea de anxietate are consecințe devastatoare asupra psihicului lui Saul, care așteaptă opinia doctorului K., privind calitatea unei cercetări comune. Anxios, se îngrijorează profund în legătură cu verdictul doctorului, trăind o frică teribilă, continuă, cele trei scrisori rămânând nedescifrate. Datorită lipsei de încredere în sine, trăiește un stres constant; în timpul tratamentului la psihoterapeut, Saul află că doctorul K. a murit, deschide scrisorile și observă că decedatul avea o opinie excepțională despre el ca specialist și ca persoană. Această veste îl face să redevină o ființă umană normală și îl calmează.

Cuvinte-cheie: Yalom, Saul, scrisori nedescifrate, bariere de comunicare, depresie, anxietate

13. Réécriture d'une biographie / Rescrierea unei biografii

Eugenia ENACHE

Lucrarea se oprește asupra biografiei lui Gottfried Benn și intenționează să găsească – pe parcursul vieții poetului – o istorie individuală și socială. Romanul lui Mertens este o biografie ficțională întrucât doar o asemenea modalitate poate explica și justifica înstrăinarea poetului. Apelul la ficțiune îi permite literaturii biografice să aducă argumente sau să corecteze instanțe ale tăcerii.

Cuvinte-cheie: rescriere, ficțional, scriere biografică, vizionarism, societate

14. Les degrés de lecture de Citadelle d'Antoine de Saint-Exupéry / Stadii de lectură în Citadela lui Antoine de Saint-Exupéry

Alexandru LUCA

Aparținând aceleiași linii poetice ca și *Micul prinț*, *Citadela* este o operă deschisă care a stârnit critici răuvoitoare la publicare. Saint-Exupéry a fost chiar acuzat de totalitarism datorită contradicțiilor care îl caracterizează pe prințul berber care își iubea poporul, dar nu ezita să condamne la moarte pe aceia care să răsculau sau care nu respectau valorile umane împărtășite de prinț. Cartea nu este deloc mistică, Dumnezeu reprezentând ideea absolutului, valoarea supremă care merită urmărită de toți. Sunt pagini de o poezie rafinată în carte și acestea reprezintă expresia încercării poetului de a crea un limbaj nou care să poată traduce pulsațiile cele mai intime ale inimii omenești.

Cuvinte-cheie: limbaj poetic, contradicție, inspirație, libertate, umanitate

15. Corina BOZEDEAN

L'„autre” de la marge: L'enfant bleu d'Henry Bauchau / Celălalt de la margine: Copilul albastru al lui Henry Bauchau

După jocurile formale care au caracterizat literatura anilor 60-70, suntem martori azi la resurecția întrebărilor în literatura franceză. Un număr mare de producții literare contemporane au de a face cu vieți individuale, condiții sociale, cu domenii care aparent au fost abandonate științelor

umaniste înfloritoare de aproape trei decenii. O asemenea literatură este cea produsă de Henry Bauchau; departe de considerațiile comerciale, este o scriere care se vede ca activitate critică și transmite cititorilor săi întrebările care îl frământă. Această lucrare intenționează a evidenția întrebările lui Bauchau asupra unei categorii adesea marginalizate: „oamenii dezastrului”, în romanul *Copilul albastru*, unde interogațiile asupra vieții zilnice a copiilor bolnavi merg mână în mână cu cele asupra vieții operei literare.

Cuvinte-cheie: interogație, existență zilnică, existență auctorială, integrare socială

16. Changing Meanings Due To Particle Use ('In' and 'At') / Schimbări de sens datorită folosirii conectorilor

Tatiana Iațcu

Lucrarea tratează schimbările de sens care au loc atunci când un verb este urmat de un adverb, o prepoziție sau un adverb și o prepoziție. Atenția cade asupra verbelor urmate de prepozițiile *in* și *at*. Sensul verbelor când formează un compus cu un conector, cum mulți lingviști preferă să numească prepozițiile și adverbele, poate fi transparent, evident, semi-transparent, când intervine contextul și opac atunci când un străin are nevoie de dicționar pentru a-l decoda.

Cuvinte-cheie: sens, verb, adverb, context, decodare

17. The Metaphor of the Circle in the Writings of Nathaniel Hawthorne and Liviu Georgescu / Metafora cercului în operele lui Nathaniel Hawthorne și Liviu Georgescu

Smaranda ȘTEFANOVICI & Cristiana LĂPUȘAN

Metafora cercului sugerează felul în care figura geometrică a cercului a fost percepută în diferite domenii precum literatura, teoria și critica literară, filozofia sau psihologia. Scopul acestui articol este atât să ilustreze imaginea cercului ca metaforă în operele lui Nathaniel Hawthorne și Liviu Georgescu, cât și să îi indice universalitatea. Robert Friedman, Gaston Bachelard, Jacques Derrida și Georges Poulet sunt numele criticilor și teoreticienilor literari care au studiat problematica cercului ca metaforă; teoriile și abordările lor ne ajută să ne susținem părerile referitoare la statutul și metamorfozele cercului în operele celor doi, în special în *Casa cu șapte frontoane* și *Nu am voie*. Lucrarea noastră se bazează pe imaginea nemuritoare a omului care a

trecut prin viață ca și cum ar fi urcat pe buclele unei spirale în drumul de la non-identitate spre identitatea de sine, pentru a se salva.

Cuvinte-cheie: cerc, spirală, ascensiune, Dumnezeu, om, viață, păcat, salvare

18. Karagöz: Master of Words, Puppet of Shadows / Karagöz: Stăpânul cuvintelor, marioneta umbrelor

Paulette DELLIOS

Articolul explorează contribuțiile multiple ale lui Karagöz – anti-eroul teatrului otoman al umbrei – la creativitatea limbajului. Teatrul umbrei este înglobat în domeniul studiilor folclorice sau teatrale, dar discuția aceasta îl vede pe Karagöz dintr-o perspectivă lingvistică

Cuvinte-cheie: teatrul umbrei, otoman, folclor, lingvistică, păpuși

19. The Ideolo(Ma)Gical Mirror / Oglinda ideolo(ma)gică

Dan H. POPESCU & Liliana TRUȚĂ

Lucrarea intenționează să dezvăluie felul în care marii scriitori americani ai primei jumătăți a secolului al XX-lea au fost percepuți și promovați în presa culturală din România, cu accent asupra lui Hemingway și Faulkner, în perioada comunistă. Am inclus, de asemenea, și câteva articole scrise în maghiară pentru a avea o imagine mai bună asupra fenomenului receptării.

Cuvinte-cheie: comunism, receptare culturală, traducere, hermeneutică, politică

20. Women in Melville's Shorter Fiction / Femeile în proza scurtă a lui Melville

Iustin SFÂRIAC

Lucrarea tratează proza scurtă a lui Melville, atât cea publicată, cât și cea nepublicată – povestea Agatheii, “The Paradise of Bachelors” și “The Tartarus of Maids” – într-o încercare de a constata atitudinea romancierului asupra femeilor.

Cuvinte-cheie: proză scurtă, femei, atitudine, simbolist, excludere, discriminare

21. Art, Culture and Self-/Representation in America: Conceptual Snapshots / Artă, cultură și reprezentare de sine în America: instantanee conceptuale

Ramona HOSU

Lucrarea se referă la sensurile pe care le au termenii **artă, cultură, identitate și/sau reprezentare de sine** când interacționează în contextul diferitelor epoci istorice, incluzând și timpul prezent. Transgresiunea sensurilor termenilor „artă”, „cultură” și „societate” este întruchipată în ideea lui Raymond Williams, conform căreia artele pot fi definite dacă sunt transpuse în diferite culturi încadrate de diferite elemente sociale și numai în acestea / prin întrepătrunderea acestor componente. Urmând modelul de analiză al lui Williams, lucrarea vrea să discute aceste concepte așa cum sunt ele văzute în SUA în diferite timpuri. Și cum la un moment dat actele culturale tind să devină globale sau universale, trebuie să se afle cât din fenomenele artistice / culturale / sociale / politice pe care o asemenea discuție le implică se extind la alte națiuni.

Cuvinte-cheie: reprezentare de sine, societate, identitate, estetică, poetică

22. The American Dream or the Quest for the American Utopia / Visul american sau Goana după utopia americană

Dana RUS

Lucrarea abordează conceptul de „vis american” drept parte integrantă a mitului american a excepționalului. Ideea de „vis” e privită din perspectiva posibilităților multiple de interpretare bazate pe ideea comună a elementelor. Lucrarea conține de asemenea o analiză a ideologiei pe care este fundamentat Visul american.

Cuvinte-cheie: utopie, America, a visa, imaginar, mitologie

23. Identity Construction in Philip Roth's American Trilogy: Self-Invention and Historical Determinism / Construirea identității în trilogia americană a lui Philip Roth: inventare de sine și determinism istoric

Corina PUȘCAȘ

În contextul seriei de romane a lui Zuckerman, trilogia americană reprezintă o nouă fază pentru construirea identității scriitorului Nathan Zuckerman: el apare limitat la acțiuni și mai degrabă

vag ca personalitate și renunță la întrebările asupra sa, pe de altă parte devine conștient de interacțiunea între istorie și identitate. Având la bază viețile a trei oameni remarcabili, trilogia demonstrează că invenția liberă a identității personale, într-o societate având cultul individualismului, a schimbării și a controlului personal asupra mediului, este, la urma urmei împiedicată de circumstanțele ideologice și istorice care o pun pe prim plan.

Cuvinte-cheie: identitate, inventare de sine, istorie, individualism, ideologie

24. Traducerea – formă de comunicare

Bianca-Oana HAN

Lucrarea dezbate problematica traducerii percepută drept liant între toate formele de expresie care stau la baza activității umane, cu accent asupra funcției comunicării și autocomunicării valorilor.

Cuvinte-cheie: traducere, comunicare, identitate, alteritate, pragmatică

25. Reference Error Occurrences and How They Affect Communication / Ocurențe ale referinței eronate sau Cum afectează ele comunicarea

LAKO Cristian

Lucrarea tratează problematica comunicării greșit înțelese generată de ocurențele uzului referinței eronate între părțile implicate în comunicare. Erorile referențiale au loc în comunicare fie accidental, când sunt datorate unei nepotriviri involuntare de referință, sau intenționate, când oricare parte încearcă să inducă în eroare sau să manipuleze. Vom evidenția câteva procese psiho-lingvistice care pot cauza aceste greșeli în comunicare în cazul celor involuntare.

Cuvinte-cheie: referințe, comunicare, eroare, manipulare, psiholingvistică

26. Controversial Issues of Slang, Etymology and Definition / Probleme controversate ale argoului. Etimologie și definiție

ZOLTÁN Ildikó Gy.

O schimbare graduală în atitudinea științelor lingvistice asupra argoului la sfârșitul secolului al XIX-lea a rezultat într-o creștere considerabilă a numărului studiilor asupra acestei componente a

limbajului, o varietate și abundență în literatura specializată care a adus o mare diversitate de opinii. Lucrarea de față se oprește asupra a două probleme controversate a argoului: etimologia cuvântului și posibilitatea unei definiții satisfăcătoare.

Cuvinte-cheie: argou, jargon, etimologie, definiție, terminologie

**27. Business English Needs Analysis – A Case Study at ‘Petru Maior’ University /
Analiza nevoilor de engleză pentru afaceri – Studiu de caz la Universitatea „Petru
Maior”**

Daniela DĂLĂLĂU

Articolul intenționează să investigheze și analizeze nevoile de engleză pentru afaceri la studenții anului I care doresc să își ia licența în domeniul Managementului și Finanțelor-Bănci la Universitatea „Petru Maior”. Datorită dezvoltării economice și a afacerilor în ultima perioadă, engleza a devenit rapid limba folosită în toată lumea în domenii precum: economia, managementul, finanțe-bănci, asigurări etc. acesta este doar unul dintre motivele care au dus la nevoia englezei în scopuri speciale. Drept rezultat s-a dezvoltat engleza pentru afaceri pentru a împlini nevoile particulare ale celor care studiază.

Cuvinte-cheie: engleza pentru afaceri, vocabular specializat, engleza pentru scopuri specifice

28. A Journalist in India / Un jurnalist în India

Nicoleta MEDREA

În primele cercetări asupra Indiei și în opera jurnalistică, Kipling a reunit opinia sa oficială, în special redată în producțiile jurnalistice adresate unui public reprezentat de clasa conducătoare, și cu una personală și mai umană, prezentă în special în opera de ficțiune și care l-a stimulat să depășească condiția colonistului. Această ambivalență i-a deschis căi spre lumea comunitatea britanică din exil și spre lumea băștinașilor. Kipling a putut vedea dincolo de versiunea publică a comunității britanice

Cuvinte-cheie: ficțiune, comunități, scriere autobiografică, jurnalism, expatriat

29. Enriched and Deprived Symbols in Second Language Acquisition / Simboluri bogate și defavorizate în deprinderea limbajului secund

Susan HOOVER

Studiul este centrat pe momentul deprinderii limbajului care are loc înainte ca studentul să-și fi consolidat relația simbol – referent pentru a fi profita în absorbția simbolului de-a lungul căii senzorial-cognitive care este favorizată de student. Acesta este moment inițial când studentul vine în contact cu simbolul lingvistic și încă nu știe la ce se referă. În mod tradițional, în predarea limbajului, simbolul este îndrumat prin formele vorbite ale formei scrise. Propunem modalități de explorare a momentului pre-lingvistic prin stimulări senzoriale diferite, integrând corpul în procesul deprinderii limbajului. Aici vorbim despre metodele alternative de predare. Scopul acestui articol este de a aduce în atenție faptul că mecanismul metodologiilor alternative pe care le putem simți intuitiv ajută studenții să învețe, dar nu știi sigur cum sau de ce fac așa.

Cuvinte-cheie: deprinderea limbajului, relația simbol – referent, cale senzorial-cognitivă, stimulare senzorială, metodologii alternative